

Néprajzi érdekességek 7

Gépjármű gumiköpenyéből készült bocskor

A bocskor egyetlen darabból szabott talpú és felső részű, sarkatlan, elől kerek vagy hegyes orrú, bocskorszíjjal felköthető könnyű lábbeli, amely a talpat, a talp széleit és a lábujjakat védi. Anyaga lehetett kikészített bőr, de készítettek bocskort szőrösen hagyott, kikészítetlen bőrből is. Formája szerint lehetett: egylábás, tehát bármelyik lábra felhúzható, vagy féllábás (a Felső-Tisza vidékén), tehát a jobb és bal láb szerint külön formájú. Készítette mindenki saját maga is, de bocskormetélők is készítettek bocskorkaptafán. Az alföldi magyarság a Kiskunságtól a Felföldig és a Nyírségig a kerek fejű, ráncos orrú bocskort hordta. Az Alföldön a Köröstől és a Kiskunságtól délre és a Dunántúl déli részén talpból és a lábujjakat fedő felső részből készült fedeles bocskort viseltek. A Fekete-Körös völgyi magyarság az orrán fűzött, de tompa orrú telekes bocskort hordott. Ennél „telek”-nek nevezték a széleibe vágott füleket vagy lyukakat, amelyekbe a bocskorszíjat fűzték.

A magyar lábbelik egyik legrégebbi fajtája, melyet a szomszédos szláv népek a magyaroktól kölcsönöztek. Minden bizonnyal az egyik legősibb lábbelink, amit nemcsak a feljegyzések tanúsítanak, hanem a regösénekeknek az a részlete is, amely Szent István első magyar király regösének nyírfakéreg bocskorát említi. Ilyet a rokon finnugor népek a legutóbbi időkig viseltek. A bocskor különböző változatait a XVII. században még a főurak is hordták, mert Zrínyi Miklós költőről feljegyezték, hogy telkes bocskor viselt azon a szerencsétlen kimenetelű vadászaton,

melyen életét vesztette.

Az I. világháború után elnyűtt csizmaszárból is készítettek bocskort. A képen látható darabot a magyarremetei tájházban kaptuk lencsevégre. Érdekessége, hogy egy gépjármű gumiköpenyéből készült. A belényesi vásárban lehet időnként kapni ezt a modern anyagból vágott lábbelit, melyet románok árusítanak.

[További fotók: MEGTEKINTEM](#)

Irodalom:

Benedek Csaba: Tárgyaink utóélete. Régi és modern anyagok újrahasznosítása napjaink társadalmában In: TISICUM XXII. 2013. (szerk: Gulyás Katalin, Horváth László, Kaposvári Gyöngyi)

Balassa Iván-Ortutay Gyula: [Magyar Néprajz, Békéscsaba, 1980. 317.](#)

Gáborján Alice: [Bocskor, In: Magyar Néprajzi Lexikon 1. A-E, \(Ortutay Gyula főszerk.\), Budapest, 1977. 293-294.](#)